

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over onder meer de Geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 27 november 2023 (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2780).

De voorzitter van de commissie,
Wuite

Adjunct-griffier van de commissie,
Prenger

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inbreng VVD-fractie
Inbreng PvdD-fractie

II. Antwoord / Reactie van de Minister

III. Volledige agenda

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inbreng leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie danken de Minister voor de toegezonden geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 27 november 2023 en hebben daarover de volgende vragen en opmerkingen.

Met betrekking tot de dertiende Ministeriële Conferentie van de WTO (MC13) vragen deze leden welke stappen de Commissie concreet zet c.q. welke suggesties de Commissie voorstelt om de WTO te moderniseren en effectiever te maken. Welke kansen ziet de Commissie om de verschillende geschillen met andere grote handelsblokken, zoals de Verenigde Staten en China, te beslechten? En welke assertieve stappen zet Nederland hierin ter voorbereiding van de voorstellen van de Commissie over de MC13?

Met betrekking tot de *Trade and Technology Council* (TTC) vragen deze leden of in de TTC ook de export beperkende maatregelen van technologische bedrijven, zoals ASML, worden besproken? Wat is de inzet? Wat doet Nederland – in EU-verband en bilateraal met de VS – concreet om de Nederlandse belangen te verdedigen en onder de aandacht te blijven brengen?

Wat is de laatste stand van zaken met betrekking tot de besluitvorming over de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)?

Hoe kan het dat het vrijhandelsverdrag tussen de EU en Australië onlangs is gesneuveld? Hoe kan het dat het belang van rood vlees zwaarder weegt dan afspraken over kritische grondstoffen en de afbouw van de afhankelijkheid van landen als China en Rusland? Wat heeft Nederland gedaan om van het vrijhandelsverdrag tussen de EU en Australië wel een succes te maken? Is er wel zicht op uiteindelijk een akkoord voor het vrijhandelsverdrag tussen de EU en Australië?

Begin november 2023 kwam de Nordic Council samen. Hierin stond onder andere centraal om de samenwerking op het gebied van veiligheid voor de Scandinavische landen te verbeteren. Dat kan onder andere door de winning van kritische grondstoffen in Noorwegen en Zweden. Kan Nederland -al dan niet in Benelux verband- de samenwerking hierover en in het algemeen met de Scandinavische landen (via bijvoorbeeld de Nordic Council) en andere Noordzee landen intensiveren? En op welke manier?

Inbreng leden van de PvdD-fractie

De leden van de PvdD-fractie lezen in de geannoteerde agenda dat het kabinet inzet op een actief handelsbeleid, waarin handelsakkoorden een belangrijk instrument zijn. Het kabinet stelt dat handelsakkoorden kunnen bijdragen aan het vergroten van de economische weerbaarheid en slagvaardigheid van de EU en zorgen voor verbeterde markttoegang voor

ondernemers. Het kabinet stelt ook dat handelsakkoorden de diversificatie van handelspartners faciliteren en daarmee de risico's van strategische afhankelijkheden mitigeren.

Erkent de Minister dat er bij een Mercosur-verdrag, waar landbouw onderdeel van is, de fundamentele risico's voor Nederlandse boeren, de voedselveiligheid en de Amazone worden vergroot? Zo ja, hoe rijmt de Minister dat met de inzet van het kabinet? Zo nee, waarom niet? Erkent de Minister dat het verdrag tot een forse toename van oneerlijke concurrentie voor Europese boeren leidt? Erkent de Minister de zorgen van voorzitter Gert-Jan Oplaat van de Vereniging van de Nederlandse Pluimvee verwerkende Industrie (Nepluvi), die waarschuwt voor oneerlijke concurrentie voor de Nederlandse pluimveesector als het vrijhandelsverdrag tussen de Europese Unie (EU) en Zuid-Amerikaanse landen wordt goedgekeurd?¹ Zo nee, waarom niet? Is de Minister het met deze leden eens dat met de inzet zoals gemeld in de geannoteerde agenda het kabinet de Nederlandse boeren niet beschermt tegen oneerlijke concurrentie van buitenaf? Zo ja, gaat de Minister de komende Raad benadrukken dat Nederland tegen het verdrag is als landbouw er in staat, conform wens van de Kamer? Zo nee, waarom niet? Is de Minister op de hoogte dat de Nederlandse pluimvee-industrie (Nepluvi) vindt dat Nederland zich moet verzetten tegen een handelsverdrag met de Mercosur-landen?² Op welke manier neemt de Minister dit standpunt en de zorgen van de industrie mee richting de Raad op 27 november?

In de als bijlage bij de geannoteerde agenda meegestuurde voortgangsrapportage Handelsakkoorden november 2023, lezen de leden van de PvdD-fractie het volgende:

«Op 14 september jl. hebben de Mercosur-landen een eerste reactie gestuurd aan de Commissie over dit voorstel, waarover de Tweede Kamer per brief is geïnformeerd. De Commissie is momenteel in gesprek met de Mercosur-landen over de uitwerking van de door Mercosur-landen neergelegde uitgangspunten.»

Er wordt in deze passage verwezen naar Kamerstuk 31 985, nr. 79. Deze brief is echter in 2022 naar de Tweede Kamer gestuurd. De leden van de PvdD-fractie vermoeden dat moet worden verwezen naar Kamerstuk 31 985 nr. 82. Over dat Kamerstuk hebben deze leden een aantal vragen.

Op 28 september jl. heeft de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking om een kabinetsreactie gevraagd op de reactie van de Mercosur-landen op het EU-voorstel voor een additioneel instrument voor duurzaamheid. De brief van de Minister gaat vervolgens alleen in op wat de reactie van Mercosur-landen inhoudt³. De leden van de PvdD-fractie vragen de Minister nogmaals om een inhoudelijke reactie op de inhoud van de tegenreactie? Deze leden zijn op de hoogte van het feit dat de Europese Commissie de onderhandelingen doet, maar horen graag wat het kabinet er inhoudelijk van vindt.

Tot slot hebben de leden van de PvdD-fractie nog een aantal vragen over het rapport van Greenpeace: *«EU-Mercosur: the European Union's dirty plastic secret»*?⁴. In 2021 verbood de EU binnen haar eigen grenzen een groot aantal plastic producten voor eenmalig gebruik, zoals plastic

¹ Nieuwe Oogst, 23 oktober 2023, Gert-Jan Oplaat: «Kip uit Zuid-Amerika bedreiging voor onze sector» – Nieuwe Oogst

² Boerderij, 24 oktober 2023, Nepluvi tegen Mercosur-verdrag – Boerderij

³ Kamerstuk 31 985 nr. 82.

⁴ Greenpeace, 9 november 2023, EU-Mercosur: the European Union's dirty plastic secret – Greenpeace International

wegwerpbestek.⁵ Nederland staat achter het terugdringen van wegwerpplastic.⁶ Ondertussen blijft het produceren en exporteren van deze schadelijke producten toegestaan. Uit de analyse van Greenpeace blijkt dat met het EU-Mercosur verdrag de tarieven op kunststoffen, inclusief kunststoffen voor eenmalig gebruik, verlaagd zullen worden. Dit zal de EU in staat stellen om PVC, plastic bestek, nylon, kleding gemaakt van plastic en plastic afval tegen een lagere prijs aan de Mercosur-landen te verkopen. Kan de Minister uitleggen hoe deze tariefverlagingen in het Mercosur-verdrag vallen te rijmen met het mondiaal terugdringen van wegwerpplastic? Is de Minister het ermee eens dat het Mercosur-verdrag hiermee EU-wetgeving ondermijnt? Zo ja, graag een toelichting. Zo nee, waarom niet? Erkent de Minister dat de EU geen handelsverdragen moet sluiten die de export van wegwerpplastic naar het mondiale Zuiden stimuleren? Zo nee, waarom niet? Is de Minister bereid dit onder de aandacht te brengen tijdens de Raad op 27 november? Zo ja, hoe en zo nee, waarom niet?

Wil de Minister zich hard maken voor nationale en Europese wetgeving die de verkoop van producten die verboden zijn in de EU, zoals bepaalde pesticiden en wegwerpplastic, aan landen in het mondiale Zuiden verbiedt?

II. Antwoord / Reactie van de Minister

III. Volledige agenda

Geannoteerde agenda voor de formele Raad Buitenlandse Zaken Handel van 27 november 2023. 21 501-02, nr. 2780 – Brief regering d.d. 10-11-2023, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, E.N.A.J. Schreinemacher

Verslag van de informele Raad Buitenlandse Zaken Handel van 19 en 20 oktober 2023. 21 501-02, nr. 2771 – Brief regering d.d. 26-10-2023, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, E.N.A.J. Schreinemacher

Kwartaalrapportage EU-wetgevingsonderhandelingen op het gebied van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. 22 112, nr. 3754 – Brief regering d.d. 04-09-2023, Minister van Buitenlandse Zaken, E.N.A.J. Schreinemacher

Kabinetsappreciatie Advanced Framework Agreement en interim Agreement on Trade EU-Chili. 21 501-02, nr. 2715 – Brief regering d.d. 04-10-2023, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, E.N.A.J. Schreinemacher

Reactie op de NCP-analyse van de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) aan de hand van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. 26 485, nr. 428 – Brief regering d.d. 10-10-2023, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, E.N.A.J. Schreinemacher

⁵ Europese Commissie, EU restrictions on certain single-use plastics (europa.eu).

⁶ Rijksoverheid, 29 maart 2023, Minder wegwerpplastic voor een schoner milieu | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl.

**Kabinetsappreciatie Economisch Partnerschapsakkoord (EPA)
tussen de Europese Unie en Kenia.** 21 501-02, nr. 2781 – Brief regering
d.d. 13-11-2023, Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, E.N.A.J. Schreinemacher